

INFORMACE Z ČESKÝCH ČASOPISŮ č. 10/2019

Výběrová rešerše z Pedagogické bibliografické databáze. Plné texty článků lze objednat emailem na adrese studovna@npmk.cz

1.

Integrita a zoufalství ega v Eriksonově koncepci stáří / Iva Poláčková Šolcová, Vladimír Chrz, Eva Dubovská, Iva Šolcová -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Československá psychologie : časopis pro psychologickou teorii a praxi -- ISSN 0009-062X -- Roč. 63, č. 4 (2019), s. 369-385.

Stáří tvoří velkou část života a má různé společenské, demografické, politické a psychologické důsledky. Na základě teorie Erika H. Eriksona, podle kterého je nejdůležitější věcí ve stáří získat integritu lidského ega, se předložená studie zabývá různými podobami konceptu integrity: hodnocením života, přijetím minulosti, přijetím konce života a smrti. Erikson zdůrazňuje, že integrity ega může dosáhnout každý člověk. Důležitá je příprava na stáří a empirické i historické zkušenosti starých lidí. Podle Eriksona jde na cestě k moudrosti o získání rovnováhy mezi integritou a zoufalstvím.

starší člověk ; stáří ; život ; životní cyklus ; hodnocení ; psychologie chování ; Erikson, Erik H., ; Erikson, Erik H., ; ego ; stárnutí ; příprava ; integrita

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/474507>

2.

Když má sourozenec handicap / Marie Těthalová -- cze

In: Informatorium 3-8 : časopis pro výchovu dětí od 3-8 let v mateřských školách a školních družinách -- ISSN 1210-7506 -- Roč. 26, č. 7 (září) (2019), s. 14-16.

Sourozenecký vztah jako jeden z nejvýznamnějších vztahů v našem životě. Je to zároveň i vztah nejdělnější. V čem je jiné sourozenectví, když má jedno z dětí handicap? Zdravý sourozenec se musí ve svém životě vyrovnávat se stejnými stresory jako jeho rodiče. Děti často bojují s nedostatkem informací a nemoci svého sourozence nerozumějí. Ze zdravého sourozence se také často stává další

rodič, zvláště v rodinách s jedním rodičem (v rodinách s postiženým dítětem je větší rozvodovost). Jak se má ve školce učitel chovat k dítěti, které má postiženého sourozence. Co dělat, když se za svého sourozence stydí nebo má agresivní projevy.

postižený ; handicap ; dítě ; sourozenec ; rodiče ; stres ; mateřská škola ; chování učitele ; péče o dítě

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/474470>

3.

Když školy mění tvář : od Marie Terezie po socialismus / Jan Šimek -- cze

In: Lidové noviny : založeny 1893 - obnoveny 1988 -- ISSN 0862-5921 -- Roč. 32, č. 233 (8.X.) (2019), s. 14-15.

Autor článku sleduje rozvoj školních budov na našem území od roku r. 1774 a upozorňuje na skutečnost, že architektura škol je odrazem dobové filozofie vzdělávání, společenského klimatu a způsobu výuky. Zavedení povinné školní docházky vyvolalo potřebu intenzivního budování škol. Článek si všímá způsobu financování výstavby škol, předpisů pro umístění školních budov a jejich vybavení i požadavků na velikost tříd. Upozorňuje na těžkosti při výstavbě školních budov v 18. století a počátkem 19. století. Vzrůstající prestiž vzdělání a s tím související touha obcí po reprezentaci vede koncem 19. století k tomu, že se stavějí honosné školy připomínající šlechtické paláce. Po 1. sv. v. se realizují funkcionalistické školní budovy. Po r. 1948 se uplatňuje idea typizace školních budov (jednotné zásady pedagogické, hygienické a architektonické); stírá se rozdíl mezi budovami městských a venkovských škol - negativy tohoto trendu jsou estetická uniformita a nerespektování místních potřeb.

školní budova ; rozvoj ; škola ; filozofie výchovy ; společnost ; výuka ; povinná školní docházka ; financování ; statut ; vybavení ; velikost třídy ; prestiž ; hygiena ; městská škola ; venkovská škola ; estetika ; potřeba ; historické hledisko ; Marie Terezie, ; Marie Terezie, ; funkcionalismus ; unifikace ; 1774-

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/474835>

4.

Komiksový příběh a současný čtenář = Comics and the Contemporary Readers / Helena Zbudilová -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Tvořivá dramatika -- ISSN 1211-8001 -- Roč. 30, č. 2 (2019), s. 50-52.

Příspěvek se věnuje komiksu z pohledu moderní pedagogiky. Vnímá ho jako inovativní didaktický prostředek, který spojuje umění literární, výtvarné, dramatické i filmové. Komiks nemá být konkurentem klasické literatury, nýbrž jejím účelným doplňkem. Je možno využít ho ve školní edukaci; představuje dále vhodnou součást neformálního vzdělávání a je inspirací pro volnočasové čtenářské aktivity. Autorka článku upozorňuje na široké pojetí dnešní komiksové tvorby a některé její výrazové formy analyzuje.

kreslený seriál ; čtenářství ; literatura pro děti a mládež ; moderní umění ; pedagogika ; inovace ve vzdělávání ; didaktika ; literatura ; výtvarné umění ; dramatické umění ; film ; školní vzdělávání ; neformální vzdělávání ; volný čas ; koncepce ; analýza ; komiksy

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/474834>

5.

Nevyslyšené služby / Radek Musílek ; [Fotografie] Jan Šilpoch -- cze

In: Můžeš : noviny o svépomoci zdravotně postižených -- ISSN 1213-8908 -- Roč. 27, č. 9 (2019), s. 12-14.

Článek upozorňuje na nedostatečnou nabídku sociálních služeb pro sluchově postižené a neslyšící. Pro komunikaci s těmito lidmi je důležité uvědomit si rozdíl mezi člověkem, který ohluchl v průběhu života (bez problémů rozumí psanému textu, umí dobře mluvit), a člověkem od narození neslyšícím (jeho přirozeným jazykem je znaková řeč). Autor článku uvádí problémy v oblasti jak sociálních služeb, tak školního vzdělávání, se kterými se musí vypořádávat v Česku žijící ukrajinská rodina, jejíž všichni čtyři členové jsou neslyšící. Součástí článku jsou odkazy na internetové stránky, kde mohou lidé se sluchovým postižením najít podporu.

sociální služba ; sluchově postižený ; neslyšící ; komunikace ; porozumění textu ; řečová dovednost ; psaný jazyk ; znaková řeč ; školní vzdělávání ; rodina ; internet ; pomoc ; Ukrajinci

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/474502>

6.

Nové definice základních jednotek SI / Emanuel Svoboda -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy: 16

In: Matematika, fyzika, informatika : časopis pro výuku na základních a středních školách -- ISSN 1210-1761 -- Roč. 28, č. 3 (2019), s. 190-201.

20. května 2019 na základě rozhodnutí 26. zasedání Generální konference pro váhy a míry (CGPM) vstoupila v platnost změna definic základních jednotek soustavy SI. Byly předefinovány jednotky kilogram, ampér, kelvin a mol a upraveny definice jednotek sekunda, metr a kandela. Všechny základní jednotky jsou vázány na sedm vybraných fyzikálních konstant. Nové definice základních jednotek jsou uvedeny v tabulce. Závěr článku uvádí možnosti, jak začlenit tyto změny do výuky středoškolské fyziky.

konference ; fyzika ; střední škola ; výuka ; definice ; fyzikální veličiny ; jednotky SI ; konstanta ; změna

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/474544>

7.

One More Way How to Improve the Higher Education Teaching = K dalším možnostem zkvalitnění výuky na vysoké škole / Dana Dobrovská -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: E-pedagogium : nezávislý odborný časopis pro interdisciplinární výzkum v pedagogice, s ohledem na pedagogiku, speciální pedagogiku a didaktiky oborů - - ISSN 1213-7758 -- Roč. [18], č. 4 (2018), s. 7-15.

Tradiční vysokoškolská výuka většinou potlačuje emoce a upřednostňuje strohý analytický odstup. Vysokoškolští učitelé by však neměli zanedbávat emocionální aspekt výuky, protože má příznivý dopad na zájem studentů. Ti vyhledávají přednášky učitelů, kteří mají charisma. Příspěvek se zabývá konceptem charismatu učitele a pokouší se identifikovat to, co je pro charismatického učitele a charismatickou výuku typické. Shrnuje i možnosti výcviku a rozvíjení charismatické výuky.

výuka ; přednáška ; vysoká škola ; vysokoškolský pedagog ; osobnost ; styl
výuky ; charisma

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/474853>

8.

Postavení zřizovatele v soukromých školách / Dana Čapková, Jitka Němcová,
Monika Vagenknechtová -- cze

In: Řízení školy : odborný měsíčník pro ředitele škol -- ISSN 1214-8679 -- Roč.
16, č. 7-8 (letní speciál) (2019), s. 37-41.

Pro zřízení soukromé školy je nezbytné splnit všechny náležitosti školského zákona a pouze v takovém případě může být škola zařazena do sítě škol MŠMT ČR. Autorky prvního článku poskytují informace o postavení zřizovatele v soukromých školách a hovoří o povinnostech zřizovatele soukromé školy jako fyzické osoby. Následující článek je zaměřen na úlohu zřizovatele církevních škol. Autorka ukazuje, že postavení církevních zřizovatelů a škol není jednoduché. V současné vzdělávací soustavě postrádá tento typ škol hodnotové cíle, zásadní dokumenty vzdělávací soustavy jsou ovlivňovány jediným kritériem a cílem - uplatnitelností na trhu práce. Aktuální otázkou je financování církevních škol, administrativní zátěž, nižší finanční ohodnocení učitelů než v regionálním školství.

církevní škola ; náboženská pedagogika ; soukromá škola ; školská legislativa ;
školský zákon ; školská reforma ; systém výchovy a vzdělávání ; výchovně
vzdělávací cíle ; zřizování škol ; zřizovací listina ; zřizovatel

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/474513>

9.

**Prevence šikany očima mezinárodních odborníků = Prevention of bullying
by the view of international experts** / Dana Dlouhá, Michaela Fialová -- cze --
Obsahuje bibliografické odkazy

In: Speciální pedagogika : časopis pro teorii a praxi speciální pedagogiky --
ISSN 1211-2720 -- Roč. 29, č. 1 (2019), s. 53-64.

Výsledky studie týkající se šikany, která byla předložena informantům na mezinárodním setkání odborníků v rámci projektu Stand Up Against Bullying. Výzkumné šetření bylo realizováno od ledna do dubna 2018; zapojeno bylo 20 odborníků ze sedmi zemí (Turecko, Portugalsko, Itálie, Česko, Polsko, Makedonie a Rumunsko). Ze závěrů vyplývá, že každá země vykazuje při řešení šikany různá specifika, která jsou podložena národními dokumenty. Společným prvkem pro uvedené země byl zejména důraz kladený při řešení tohoto problému na spolupráci rodiny, školy a předních odborníků na sociálněpatologické jevy.

šikanování ; základní škola ; střední škola ; adolescent ; odchylka v chování ; nesprávné chování ; výsledek výzkumu ; mezinárodní spolupráce ; vládní politika ; spolupráce ve výchově ; vztah rodiče-škola ; Česko ; Turecko ; Polsko ; Rumunsko ; Makedonie ; Itálie ; Portugalsko ; 2018

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/474505>

10.

Sociální reprezentace vyhoření z pohledu vyučujících : vyhoření mezi zkušeností a analytickou kategorií / Anna Páchová, Veronika Francová -- cze -
- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Pedagogická orientace : vědecký časopis České pedagogické společnosti -- ISSN 1211-4669 -- Roč. 29, č. 1 (2019), s. 73-101.

Tato studie se snaží odpovědět na otázku, zda a jakým způsobem se liší vyhoření pohledem vyučujících a vyhoření jakožto analytická kategorie. Zdrojem dat uvedeného výzkumného šetření jsou výsledky dotazníku vyhoření (subjektivní pocit vyhoření), polostrukturované rozhovory s vyučujícími zaměřené na problematiku vyhoření (témata: vztahy se žáky, s rodiči, sociální opora mezi kolegy, vedení školy, profesní historie zaměřená na případnou genezi syndromu vyhoření či boj s ním, soukromí, volný čas a zdroje uvolnění) a položky nejužívanějších škál měřících vyhoření (MBI, OLBI, CBI, SMBM).

učitel ; psychická zátěž ; syndrom vyhoření ; stres ; únava ; přetěžování ; pedagogické povolání ; pracovní podmínky učitelů ; výsledek výzkumu ; dotazník ; subjektivita ; interview ; vztah učitel-žák ; vztah rodiče-škola ; společenské vztahy ; volný čas ; relaxace

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/474651>

11.

Tady nám chutná / Ilona Kumžáková Richterová -- cze

In: Speciál pro školní jídelny : příloha časopisu Řízení školy -- ISSN 2336-6818 -- Roč. 5, č. 5 (2019), s. 11-15.

Při výběru školy hraje roli také možnost stravování, jeho úroveň i klima ve školní jídelně. Úroveň školního stravování ovlivňuje odborné vzdělávání pracovníků. V loňském roce proběhl první ročník vzdělávacího programu MHMP Tady nám chutná. Program byl určen pracovníkům jídelen ZŠ, SŠ a gymnázií. Zahrnoval čtyři teoretické semináře a dva praktické kurzy vaření. Po absolvování seminářů měly jídelny dva měsíce na praktické využití nových poznatků. Poté proběhlo formou dotazníků šetření mezi strávnický. Celkem bylo vybráno a oceněno deset nejlepších jídel.

jídlo ; výživa ; školní stravování ; jídelna ; další vzdělávání ; vzdělávací program ; pracovník ; základní škola ; střední škola ; gymnázium ; seminář ; praxe ; kurs ; hodnocení ; dotazník ; Česko ; klima školní jídelny ; šetření

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/474608>

12.

Úzkostí a strachem volá naše duše i tělo o pomoc / Radka Loja ; [Autor interview] Marie Těthalová -- cze

In: Informatorium 3-8 : časopis pro výchovu dětí od 3-8 let v mateřských školách a školních družinách -- ISSN 1210-7506 -- Roč. 26, č. 7 (září) (2019), s. 8-10.

Rozhovor s psycholožkou Radkou Lojou o duševním zdraví. Jak pečovat o své psychické zdraví, kdy vyhledat odbornou pomoc. Emoce si vytváříme my sami a neseme za ně zodpovědnost. Je možné obrnit se vůči emocím druhých.

Psycholožka dále hovoří o vyhoření lidí z pomáhajících profesí. Jak se vyhoření projevuje, jak můžeme vyhoření předcházet, co dělat, když už vyhoříme.

Důležitou roli hraje všímavost (mindfulness).

zdraví ; psychika ; emoce ; únava ; stres ; syndrom vyhoření ; zvládání ; všímavost

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/474468>

13.

Virtuální matematika : příležitost pro matematicky zdatné žáky -- cze

In: Řízení ve školství : [publikace pro řídicí pracovníky ve školství] -- ISSN 2336-7768 -- Roč. 27, č. 4 (2019), s. 37-39.

Norský projekt Virtuální matematická škola přispívá k naplňování vládní strategie na období let 2017 až 2021, která se zaměřuje na digitalizaci primárního a sekundárního vzdělávání. Cílem je zajistit, aby si žáci osvojili digitální kompetence, které jim umožní uspět v životě, studiu, zaměstnání i občanství. Virtuální výuka matematiky v daném projektu je postavena na pedagogickém přístupu převrácené třídy, kdy se činnosti odehrávající se tradičně ve třídě konají mimo třídu a naopak. Čas ve vyučovacích hodinách je věnován žákovským aktivitám, které maximalizují učení, zatímco běžná výuka se odehrává doma přes digitální prostředí. Projekt je určen pro pokročilé žáky 10. třídy (závěr nižšího sekundárního vzdělávání) s možností účasti na hodinách matematiky v prvních ročnících vyššího sekundárního vzdělávání.

system výchovy a vzdělávání ; školská politika ; matematika ; nadaný ; virtuální učební prostředí ; vládní politika ; digitalizace ; základní školství ; střední školství ; způsobilost ; video ; elektronický učební materiál ; domácí příprava ; Norsko ; převrácená třída ; 2017-2021

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/474621>

14.

Závěrečný strečink v hodinách tělesné výchovy / Petr Schlegel -- cze --
Obsahuje bibliografické odkazy

In: Tělesná výchova a sport mládeže : odborný časopis pro učitele, trenéry a cvičitele -- ISSN 1210-7689 -- Roč. 85, č. 4 (2019), s. 18-22.

Závěrečný statický strečink je běžně užívaným prostředkem na konci hodin tělesné výchovy. Často je považován za vhodnou metodu na rozvoj kloubní pohyblivosti, zmírnění bolestivosti svalů nebo kompenzace. Ačkoliv to není primárně otázka školní tělesné výchovy, strečink je spojován s profylaxí v oblasti zranění. Autor v článku rozebírá zažitá fakta s cílem maximálně zefektivnit náplň hodin tělesné výchovy a přináší také zamyšlení nad využíváním statického strečinku. Co říkají o strečinku skripta, aktuální studie, diskuse pro praxi a závěry.

škola ; tělesná výchova ; vyučovací hodina ; pohybová výchova ; obsah výuky ; tělesné vlastnosti ; tělesná zátěž ; tělesná zdatnost ; držení těla ; flexibilita ; cvičení ; strečink ; statický strečink

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/474604>

15.

Zmeny v motivačných faktoroch v jazykovej edukácii seniorov = Changes in Motivation Factors in Language Education of Senior Learners / Eva Homolová, Zlata Vašašová -- slo -- Obsahuje bibliografické odkazy: 10

In: Lifelong learning = Celoživotní vzdělávání -- ISSN 1804-526X -- Roč. 9, č. 2 (2019), s. 23-38.

Příspěvek se zabývá problematikou motivace seniorů k učení a jejich specifickými potřebami a zájmy, které tuto motivaci ovlivňují. Soustřeďuje se konkrétně na motivaci seniorů k účasti na jazykovém vzdělávání. Přináší výsledky výzkumné studie zjišťující, které motivační faktory působí na to, zda se senior zapíše na jazykový kurz anglického jazyka a zda bude pokračovat v jazykovém vzdělávání následující rok. Motivační faktory jsou rozděleny na primární (poznávací, sociální a osobní) a sekundární (vztahy ve skupině, osobnost učitele, vyučovací metody, prostředí a úspěch). Na základě analýzy čtyř případů studie zjišťuje motivaci a kombinaci primárních a sekundárních faktorů ovlivňujících rozhodovací proces čtyř seniorek pokračovat nebo opustit jazykový kurz angličtiny.

starší člověk ; motivace ; motivace učení ; jazykové vzdělávání ; kurs ; cizí jazyk ; angličtina ; působení ; participace ; případová studie ; analýza ; výsledek výzkumu ; Slovensko

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/474932>